

Міністерство освіти і наук і України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Факультет мистецтв
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

Теорія і методика виховання художньо- обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

**ЗБІРНИК СТАТЕЙ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

17 – 18 жовтня 2019 року

Частина II

TIME OF ART EDUCATION

**Collection of Articles VII of the All-Ukrainian Scientific-Practical
Conference**

**«Theory and methods of education of the artistically gifted person in the
institutions of art education»**

**Харків
Україна
2019**

УДК 37.032

ББК 85я43

Ч-24

Редакційна колегія

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор

Матвеева О.О. - доктор педагогічних наук, професор

Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор

Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор

Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор

Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор

Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор

Фомін В.В. – доктор педагогічних наук, професор (голов.ред.)

Бурма А.В.- кандидат педагогічних наук, доцент

Затверджено редакційно видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Протокол № 6 від 05.11.2019

У збірнику подано статті VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти». Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти: зб. статей VII Всеукраїнської наук. - практ. конф. 17-18 жовтня 2019 року) , ч. II / заг. ред. В.В. Фомін – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019 – 268 с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська, англійська.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2019

УДК 37.032

ББК 85я43

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, 2019

ЗМІСТ

I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ЗАКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Євгенія Маслій

ПОНЯТТЯ «ТВОРЧІ УМІННЯ» У НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ
ЛІТЕРАТУРІ 3

Наталія Круглова

ОСОБЛИВОСТІ І ПЕРСПЕКТИВИ КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН..... 7

Дар'я Трубнікова

СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ
МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА..... 13

Пілюгіна С.А.

ВИКОРИСТАННЯ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ГЕЙМ-
ІНДУСТРІЇ 17

Діана Хантулі

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ВОКАЛЬНИХ ВМІНЬ
МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЯК
НАУКОВА ПРОБЛЕМА 25

Аліса Попова

БАГАТОКОМПОНЕНТНІСТЬ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ 31

Дарина Сафронова

ДОСЛІДЖЕННЯ ТИПОЛОГІЇ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИХ ШПАЛЕР
ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЇХ В ІНТЕР'ЄРІ 37

Наталія Бабій

ОБРАЗНО-АСОЦІАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ З ДИЗАЙНУ ОДЯГУ 42

I. Теоретико-методологічні основи виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ЗАКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

УДК37.015.31:001.891

Євгенія Маслій

*Харківський національний
педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди,
факультет мистецтв
б1 м група*

ПОНЯТТЯ «ТВОРЧІ УМІННЯ» У НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент В.О. Гуріна

У статті на основі аналізу довідкової та наукової літератури представлено підходи до визначення поняття «творчі уміння»; систематизовано погляди педагогів, митців різних історичних періодів щодо визначення даної дефініції.

Ключові слова: *творчі уміння, творчість, уміння.*

Based on the analysis of the reference and scientific literature, the article presents approaches to the definition of the "creative skills"; systematized views of the teachers, artists of the different historical periods regarding the definition of this definition.

Keywords: *creative skills, creativity, skill.*

Постановка проблеми. Реформування системи освіти актуалізують проблему професійного становлення висококваліфікованих фахівців мистецької сфери, творчий та інтелектуальний розвиток яких є обов'язковою умовою для здійснення інноваційної діяльності. В умовах запровадження багаторівневої освіти у вищих мистецьких навчальних закладах особливої ваги набуває проблема підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, професія яких поєднує багато видів музично педагогічної діяльності. Будь-які зміни, тим паче

I. Теоретико-методологічні основи виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

реформування світи, ставить потребу в уточненні термінів, що використовуються у мистецько-освітянській сфері. З огляду на це, надзвичайної актуальності набуває визначення такого поняття, як «творчі уміння» в науковій і довідковій літературі.

Аналіз сучасних досліджень. Аналіз довідкової літератури показав, що уміння – це здатність належно виконувати певні дії, засновані на доцільному використанні людиною набутих знань і навичок. Уміння передбачають використання раніше набутого досвіду, певних знань; без останніх немає умінь. Утворення умінь є складним процесом аналітико-синтетичної діяльності кори великих півкуль головного мозку, в ході якого створюються й закріплюються асоціації між завданням, необхідними для його виконання знаннями та застосуванням знань на практиці. Формування умінь проходить кілька стадій. Спочатку – ознайомлення з умінням, усвідомлення його смислу. Потім початкове оволодіння ним. Нарешті, самостійне й дедалі точніше виконання практичних завдань. У педагогіці вивчення кожного навчального предмета, виконання вправ і самостійних робіт виробляє в учнів уміння застосовувати знання.

З точки зору психології, уміння – це заснована на знаннях і навичках готовність людини успішно досягати поставленої мети діяльності в мінливих умовах її протікання. Уміє той, хто знає як виконувати певну діяльність і володіє відповідними технічними прийомами (навичками). Науковці З. оджава, Є. Бойко, В. Чебишова, Є. Мілерян та інші, довели, що вміння є вищим утворенням, ніж навичка. Інша дефініція, яку потрібно розглянути, це – діяльність людини, спрямована на створення якісно нових, невідомих раніше духовних або матеріальних цінностей (нові твори мистецтва, відкриття, інженерно-технологічні, управлінські чи інші інновації тощо). Необхідними компонентами творчості є фантазія, уява, психічний зміст якої міститься у створенні образу кінцевого продукту (результату творчості).

I. Теоретико-методологічні основи виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

Творчість –продуктивна форма активності і самостійності людини. Школа третього тисячоліття – це школа з творчо обдарованими педагогами, які виховують творчо розвинутих учнів. Творчість – психологічно складний процес. У центрі його – уява, навколо неї задіяні інші психічні процеси: увага, пам'ять, мислення, які виявляються в тих знаннях, що є в людини. Уява доповнюється здібностями і вміннями, процес творчості може відбуватися лише за умови відповідного емоційного тла.

У спеціальній науковій літературі творчість найчастіше визначається як процес діяльності, результатом якого є створення якісно нових матеріальних і духовних цінностей, або як створення нової реальності, яка задовольняє різні суспільні та особисті потреби. Творчість являє собою багаторівневий процес, її перший, високий, рівень полягає у здійсненні революції у тій чи іншій області, в докорінній зміні розуміння системи знань та їх застосування. Другий, більш низький, рівень виявляється в подальшому розвитку відомого, розширенні сфери його використання.

Як складне та багатогранне явище, творчість неможливо охарактеризувати однозначно, саме тому й існує ряд підходів та визначень, що є результатом різних методологічних установок, різних точок зору і, як наслідок, різного розуміння, а інколи навіть і протилежних уявлень. Проблема у визначенні поняття «творчість» пов'язана, в першу чергу, з відсутністю його безпосереднього операційного, психологічного наповнення; цим можна пояснити використання до цього часу визначення творчості тільки за її продуктом – створенням нового [3, с. 165].

Одна з поширених точок зору на поняття «творчість» подається в роботах А. Шумиліна, який пише: «Сучасна наука визначає творчість як процес створення нових духовних і матеріальних цінностей, як найвищий рівень пізнання». Це процес розв'язання завдання, стан натхнення людини – спалах її енергетичного потенціалу, який розкриває межу невідомого, виокремлює його

I. Теоретико-методологічні основи виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

частину й перетворює його на відоме. Розрізняють наукову творчість, художню, літературну, педагогічну та інші види творчості.

Слід зауважити, що творчу діяльність не можна розглядати як дещо відокремлене, підпорядковане властивим тільки їй законам. Вона є закономірним етапом людської діяльності взагалі, підсумком попереднього розвитку форм цієї діяльності, новою, якісною сходинкою формування особистості. Творча діяльність викликається не стільки здібністю до творчості, яка, як і будь-яка інша здібність, розвивається в самій діяльності, але спочатку тими об'єктивними можливостями, які відкриваються людині як результат її попередньої діяльності. В якості нового етапу діяльності творчість є і новим етапом у розвитку особистості [1, 2].

Висновок. Отже, на основі аналізу двох окремих понять «творчість» та «уміння», також враховуючи визначення науковців, можна сказати, що творчі уміння – це здатність виконувати дії, ґрунтовані на використанні людиною знань, досвіду отриманого на практиці, спрямованих на створенні якісно нових матеріальних або духовних цінностей. Творчі уміння базуються на натхненні, фантазії та уяві кінцевого продукту. До них відносяться: уміння відмовитися від звичних методів розв'язання проблем; здатність оцінювати явища відразу з декількох точок зору; наявність творчої уяви; уміння побачити більше того, що бачать навколишні; здатність швидко зосереджувати і перемикає увагу; гарна пам'ять, самостійне мислення і т. п.

Список використаних джерел

1. Борисенко Т. Підготовка майбутнього вчителя музики до організації спільної навчальної діяльності учнів: автореф. дис.. ... канд. пед. наук: спец. 13.0.04: теорія та методика професійної освіти. Кіровоград, 2006. 20 с.
2. Енциклопедія освіти. Акад. пед. наук України / [гол. ред. В. Кремень]. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
3. Сисоєва С. Основи педагогічної творчості: підруч. Київ: Міленіум, 2006. 346 с.